

Διασυνοριακή οικογενειακή διαμεσολάβηση - Ελλάδα

Οικογενειακή Διαμεσολάβηση

Η *Οικογενειακή Διαμεσολάβηση* είναι μορφή/τρόπος εξωδικαστικής επίλυσης οικογενειακών διαφορών (ήτοι οικονομικές και περιουσιακές διαφορές των συζύγων και όμοιες διαφορές από την ελεύθερη συμβίωση, διαφορές από τις σχέσεις γονέων και τέκνων και λοιπές οικογενειακές διαφορές), ο οποίος οδηγεί τα μέρη σε κοινά διαμορφωμένα και κοινά αποδεκτά συμφωνία επίλυσης.

I. Ο θεσμός της *Διαμεσολάβησης* εισήχθη στο ελληνικό δικαστικό σύστημα με το **N. 3898/2010** «Διαμεσολάβηση σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις» (ΦΕΚ Α' 211/16-10-2010), ο οποίος ενσωμάτωσε στην ελληνική νομοθεσία την Οδηγία 2008/52/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21^{ης} Μαΐου 2008.

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Ν. 3898/2010, «διαφορές ιδιωτικού δικαίου μπορούν να υπαχθούν σε διαμεσολάβηση με συμφωνία των μερών, αν αυτά έχουν την εξουσία να διαθέτουν το αντικείμενο της διαφοράς» ενώ στην διάταξη του άρθρου 8 του ίδιου νόμου, ορίζεται: «1. Στη διαδικασία της διαμεσολάβησης τα μέρη ή ο νόμιμος αντιπρόσωπος ή ο εκπρόσωπός τους, όταν πρόκειται για νομικά πρόσωπα, παρίστανται με πληρεξούσιο δικηγόρο. 2. Ο διαμεσολαβητής ορίζεται από τα μέρη ή από τρίτο πρόσωπο της επιλογής τους. 3. Η διαδικασία της διαμεσολάβησης καθορίζεται από τον διαμεσολαβητή σε συνεννόηση με τα μέρη, τα οποία μπορούν να τερματίσουν τη διαδικασία διαμεσολάβησης οποτεδήποτε επιθυμούν. Η διαδικασία της διαμεσολάβησης έχει εμπιστευτικό χαρακτήρα και δεν τηρούνται πρακτικά. Ο διαμεσολαβητής μπορεί να επικοινωνεί και να συναντάται στο πλαίσιο της διαμεσολάβησης με καθένα από τα μέρη...». Στο τέλος της διαδικασίας, ο διαμεσολαβητής συντάσσει το πρακτικό της διαμεσολάβησης (άρθρο 9 Ν. 3898/2010), το οποίο περιλαμβάνει-εκτός των άλλων στοιχείων-τη συμφωνία επίλυσης και υπογράφεται από τον διαμεσολαβητή, τα μέρη και τους πληρεξούσιους δικηγόρους τους, μπορεί δε να κατατεθεί, εφόσον το ζητήσει ένα τουλάχιστον των μερών-επιμελεία του διαμεσολαβητή-στη γραμματεία του αρμόδιου μονομελούς πρωτοδικείου ώστε να αποτελεί και τίτλο εκτελεστό.

Ο διαμεσολαβητής αμείβεται με ωριαία αντιμισθία και για 24 κατ' ανώτατο όριο ώρες, στις οποίες περιλαμβάνεται και ο χρόνος προετοιμασίας του για τη διαδικασία της διαμεσολάβησης. Τα μέρη και ο διαμεσολαβητής μπορούν να συμφωνήσουν διαφορετικό τρόπο αμοιβής. Η αμοιβή του διαμεσολαβητή βαρύνει τα μέρη κατ' ισομοιρία, εκτός αν τα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά. Κάθε μέρος βαρύνεται με την αμοιβή του πληρεξούσιου δικηγόρου του. Το ύψος της ωριαίας αντιμισθίας καθορίζεται και αναπροσαρμόζεται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

(Βλ. σχετικά <http://www.diamesolavisi.gov.gr/>)

II. Επιπλέον, σύμφωνα με την διάταξη της παραγράφου 1 του **άρθρου 214B του ΚΠολΔ**, που προστέθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4055/2012 και εισήγαγε τον θεσμό της *Δικαστικής Μεσολάβησης*, «διαφορές ιδιωτικού δικαίου μπορούν να επιλυθούν και με προσφυγή σε δικαστική μεσολάβηση. Η προσφυγή στη δικαστική μεσολάβηση, η οποία είναι προαιρετική μπορεί να γίνει πριν την άσκηση της αγωγής ή και κατά την διάρκεια της εκκρεμοδικίας». Στην παράγραφο 3 εδ. τελ. του ίδιου άρθρου προβλέπεται ότι, «κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί, μετά ή δια πληρεξούσιου δικηγόρου, να προσφεύγει στον κατά τόπον αρμόδιο δικαστή μεσολαβητή υποβάλλοντας γραπτώς το αίτημά του». 4. «Το δικαστήριο στο οποίο είναι εκκρεμής η υπόθεση μπορεί σε κάθε στάση της δίκης, ανάλογα με την περίπτωση και λαμβάνοντας υπόψη όλες τις περιστάσεις, να καλεί τα μέρη να προσφύγουν στη δικαστική μεσολάβηση για την επίλυση της διαφοράς τους και ταυτόχρονα, αν συμφωνούν τα μέρη, να αναβάλει την εκδίκαση της υπόθεσης σε σύντομη δικασίμο και πάντως όχι πέραν του εξαμήνου». 5. «Αν τα μέρη καταλήξουν σε συμφωνία συντάσσεται πρακτικό μεσολάβησης. Το πρακτικό υπογράφεται από τον μεσολαβητή, τα μέρη και τους πληρεξούσιους δικηγόρους τους και το

πρωτότυπο κατατίθεται στη γραμματεία του πρωτοδικείου όπου διεξήχθη η μεσολάβηση ... Από την κατάθεση στη γραμματεία του πρωτοδικείου, το πρακτικό μεσολάβησης, εφόσον περιέχει συμφωνία των μερών για ύπαρξη αξίωσης, αποτελεί τίτλο εκτελεστό, σύμφωνα με το άρθρο 904 παρ. 2 εδ. γ' ΚΠολΔ».

Όσον αφορά στο κόστος της δικαστικής διαμεσολάβησης, αυτό ευχερώς μπορεί να καλυφθεί από το νόμο περί παροχής νομικής βοήθειας σε πολίτες χαμηλού εισοδήματος (Ν. 3226/2004).

Εξάλλου, αξιοσημείωτη είναι η νεοπαγής διάταξη του **άρθρου 116^A του ΚΠολΔ** (η οποία προστέθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 1 του Ν. 4335/2015), σύμφωνα με την οποία, «το δικαστήριο ενθαρρύνει σε κάθε στάση της δίκης και σε κάθε διαδικασία ...την επιλογή της διαμεσολάβησης ως μέτρο εξώδικης επίλυσης της διαφοράς...» καθώς και αυτή (η διάταξη) του **άρθρου 214Γ ΚΠολΔ**, όπου προβλέπεται ότι, το δικαστήριο προτείνει στους διαδίκους την προσφυγή σε διαδικασία διαμεσολάβησης αν αυτό ενδείκνυται με βάση τις περιστάσεις της υποθέσεως. Σε περίπτωση αποδοχής της πρότασης η συζήτηση της υπόθεσης αναβάλλεται για χρονικό διάστημα τριών (3) μηνών. Η ίδια συνέπεια επέρχεται όταν τα διάδικα μέρη αποφασίσουν τα ίδια την προσφυγή σε διαμεσολάβηση κατά τη διάρκεια της εκκρεμούς δίκης...».

Επισημαίνεται ότι στην ελληνική νομοθεσία **ΔΕΝ** υφίσταται ειδικό νομοθετικό πλαίσιο και ειδική νομοθετική πρόβλεψη για την Οικογενειακή Διαμεσολάβηση αλλά εφαρμόζονται οι ανωτέρω αναφερόμενες γενικές διατάξεις για την Διαμεσολάβηση και την Δικαστική Μεσολάβηση.

Μικτοί γάμοι και συμβιώσεις ζευγαριών με διαφορετική εθνικότητα, δημιουργούν οικογένειες με διπολιτισμική βάση. Στις περιπτώσεις διαζυγίου ως και κάθε διακοπής της συμβίωσης, εκτός από τα συνηθισμένα θέματα (όπως π.χ άσκηση της γονικής μέριμνας, επιμέλεια των παιδιών, δικαιώματα επικοινωνίας, διατροφή των παιδιών, περιουσιακά ζητήματα μεταξύ των συζύγων) που απασχολούν τις διαφορές για τις οικογενειακές υποθέσεις, στις διασυνοριακές διαφορές προστίθεται ένα ακόμη σοβαρότερο: οι απαγωγές τέκνων. Στις εν λόγω υποθέσεις ευχερώς βρίσκουν εφαρμογή οι ως άνω διατάξεις περί διαμεσολάβησης και δικαστικής μεσολάβησης, οι οποίες συνάδουν με τις ήδη εφαρμοζόμενες διατάξεις των άρθρων 7 παρ. 2 στοιχ. γ' της Σύμβασης της Χάγης 1980 και 55 παρ. 2 στοιχ. ε' του Κανονισμού 2201/2003 (Βρυξέλλες ΙΙα).

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του **ΕΔΔ**. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Τελευταία επικαιροποίηση: 24/05/2016